

POSTANOWIENIE

18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku B.M.
z udziałem A.P., W.P., A.P., J.P., E.G., M.M., W.G., B.G., A.P. i K.G.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na skutek skargi kasacyjnej W.P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Rybniku
z 6 grudnia 2022 r., II Ca 252/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 6 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Rybniku oddalił apelacje uczestników A.P. oraz W.P. od postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 13 stycznia 2022 r., którym stwierdzono, że spadek po G.P., na podstawie opisanych w sentencji testamentów własnoręcznych, nabyła w całości z dobrodziejstwem inwentarza wnioskodawczyni, orzeczono o kosztach postępowania oraz nieuiszczonych kosztach sądowych.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, uczestnik W.P. wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazał, by zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami. Zarzut oczywistego naruszenia prawa materialnego odniósł do nieustalenia przez Sąd, czy zachodzi podstawa wyłączająca nieważność dwóch niedatowanych testamentów określona w art. 949 § 2 k.c., tj. nieustalenia zdolności spadkodawcy do sporządzenia dwóch testamentów. Jak jednak zauważył we wniosku sam skarżący, Sądy ustaliły w sprawie, że spadkodawca miał zdolność testowania (art. 944 § 1 k.c.). Przeprowadzona zaś przez Sądy analiza treści obu sporządzonych testamentów prowadziła do wniosku, że są one zgodne co do podmiotowego i przedmiotowego zakresu powołania do dziedziczenia i brak daty nie wywołuje wątpliwości co do wzajemnego stosunku do siebie obu testamentów. Ponadto sama treść testamentów odpowiada ujawnianej uprzednio przez spadkodawcę względem rodziny woli przekazania majątku siostrzenicy (wnioskodawczyni).

W świetle powyższego nie sposób uznać za oczywiście uzasadnione również zarzutów naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 290 § 1 w związku z art. 235² §1 pkt 5 k.p.c. i art. 391 § 1 w związku z art. 670 § 1 zd. 1 k.p.c. przez pominięcie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii zespołu biegłych oraz art. 235² § 1 pkt 3 w związku z art. 391 §1 k.p.c. oraz art. 670 § 1 zd. 1 k.p.c. przez pominięcie dowodu z uzupełniającego przesłuchania skarżącego. Formułując te zarzuty, skarżący zmierza w istocie do zakwestionowania oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów z opinii biegłych, które sądy oceniły jako rzetelne i niewymagające dodatkowego wyjaśnienia, co stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. jest niedopuszczalne. W świetle zaś tezy, na jaką w apelacji skarżący wnosił o jego przesłuchanie („celem wykazania, iż spadkodawca sporządził testamenty w stanie wyłączającym swobodne i dobrowolne wyrażenie woli”), oraz faktu składania zeznań przez skarżącego w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, argumentacja wniosku nie przekonuje, że pominięcie przez Sąd Okręgowy tego wniosku dowodowego na podstawie art. 235² §1 pkt 3 k.p.c. było oczywiście wadliwe i skutkowało wydaniem oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

[P.L.]

[a.f.]